

DJEČJE HAIKU STVARALAŠTVO U HRVATSKOJ

Zahvaljujući ponajprije učiteljima hrvatskog jezika i razredne nastave u osnovnim školama, kao i knjižničarima, koji kao voditelji izvannastavnih aktivnosti jezičnoumjetničkog područja potiču učeničku kreativnost u pisanom stvaralaštvu, naši se osnovci s haiku poezijom susreću otakako je haiku zaživio na ovim prostorima.

Svakako je tome pridonio i nastavni plan i program jer se haiku, kao književna forma, usvaja u 5. r. osnovne škole pa su generacije učenika odrasle uz uz Bashove, Ivančaninove i Devidieove haikue te potaknute svojim učiteljima i sami na nastavi / sastancima literarnih družina / haiku radionicama pisali prve haiku doživljaje koji su objavljeni u školskim listovima i časopisima – Modra lasta.

Popularizaciji su uvelike pridonijeli naši književnici koji su i sami pisali haiku, održavali susrete s učenicima, vodili haiku radionice na Goranovom proljeću ili Školi stvaralaštva u Novigradu te davali prostor u tiskanim publikacijama učeničkim haiku pokušajima.

Tako već u 2. Ludbreškom haiku zborniku, 1999. Vlatko Majić šalje haikue s literarne radionice Novigradskog proljeća:

sedin na škoju/ dotiče me more/ kantan kanconu, Helena Marijašević, 8. r., Krk

u boriku/ mladi cvrčak/ cvrči ljeto, Šime Dujmović, 7. r., Udbina

U kasnijim Haiku zbornicima Ludbreg, Zvonko Petrović, pokretač časopisa Haiku, kontinuirano objavljuje izbor učeničkih haiku radova, pristiglih iz svih dijelova Lijepe naše...

Iako su učitelji haiku pjesme slali na različite literarne natječaje za djecu tek je pokretanje prvih haiku natječaja za učenike doprineo razvoju dječjeg haiku stvaralaštva, a učitelji, koji i sami pišu haiku dugi niz godina, njihovi su najbolji mentori već više od 25 godina.

FESTIVAL DJEČJE HAIKU POEZIJE

Organiziraniji pristup haiku stvaralaštvu provodi Društvo hrvatskih haiku pjesnika – akademik Vladimir Devide i Višnja McMaster, predsjednica društva, koji u suradnji s Knjižnicama grada Zagreba u ožujku obilježavaju Dan djevojčica – Hina Matsuri te provode višednevni program (haiku radionice, recitale, izložbe učeničkih hajgi), a tome prethodi haiku natječaj – Festival dječje haiku poezije, od 1997./1998. godine.

Ovdje svakako valja istaknuti prof. Zrinku Šimunović koja godinama sa svojim učenicima iz Poliklinike SUVAG osvaja nagrade, ne samo na ovom, već i drugim natjecajima, a ovdje održavaju haiku recital. Valja istaknuti da je riječ o učenicima s oštećenjima sluha i govora, kojima je haiku izraz jedan od načina rehabilitacije, a godinama izvrsni uspjesi na ovom i drugim haiku natjecajima, samo dokaz da pravilnim usmjeravanjem mentora mogu nastati izvrsni haikui te da darovitih učenika uvijek ima, samo ih treba potaknuti, usmjeriti i dati priliku da pokažu svoju kreativnost.

1. nagrada, 2005. – 8. Festival dječje haiku poezije

Nečujna glazba/ u meni uz ples pahulja:/ večernja šetnja., Anamarija Božić, 8.r., OŠ SUVAG, Zagreb, Zrinka Šimunović, mentorica

HAIKU DANI DUBRAVKA IVANČAN

Od 1998. u rodnom gradu Dubravka Ivančana Krapini održavaju se Haiku susreti te natječaj za odrasle i učenike osnovnih škola, a radovi tiskaju u Zborniku. Osim na standardnom učenici se imaju priliku izraziti i na kajkavskom narječju.

1. nagrade – 15. dani Dubravko Ivančan, 2013.

Sunce nad zvonikom/ zajedno zvone / podne, Valentina Ranić, 8. r., OŠ Mate Balote, Buje, Sonja Buljević, mentorica

V rano jutro/ pospane ruže potihno / otpiraju glave, Patrik Kopun, 5.r., OŠ Milana Langa, Bregana, Dubravka Mataušić, mentorica

1. nagrade - 16. dani Dubravko Ivančan, 2014.

Tragovi u snijegu/ zima grize noge/ bosih kokoši, Zvonimir Presečki, 6.r., OŠ A. Mihanovića, Petrovsko, Marija Bolšec, mentorica

Babičin festun/ z štrika veter preselil/ na drvo, Karla Poslončec, 5.r., OŠ A. Mihanovića, Petrovsko, Marija Bolšec, mentorica

KLOŠTARSKI , A POTOM IVANIĆGRADSKI HAIKU SUSRETI

Od 2003. učenici su imali mogućnost svoje haiku pjesme na standardnom i hrvatskim narječjima slati na Kloštarske haiku susrete koji su od početka popraćeni i zbornicima.

1. nagrada, 4. kloštarski susreti, 2006.

na kamenoj ploči/ uklesani dodiri/ mora, Natalija Komerički, 8.r., OŠ Milana Langa, Bregana, Dubravka Mataušić, mentorica

1. nagrada: 8. kloštarski susreti – 2010.

pčele lete/ s cvijeta na cvijet/ peludni poštari, Ana Mužar, 5. r., OŠ Antuna Mihanovića, Petrovsko, Marija Bolšec, mentorica

Kako je Ivanić Grad sjedište haiku udruge Tri rijeke, susreti haidina sele u Ivanić Grad, a udruga uvijek ima interesantne projekte / haiku natječaje te redovito s odraslima ima i kategoriju za učenike. 2016. pisali smo na temu darivanja krvi, a 2017. obilježile su IGRAČKE I BIJELA RODA što je naša neumorna Đurđa Vukelić Rožić, popratila hrvatsko - engleskim Zbornicima.

1. nagrade, darivanje krvi

u kapi krvi/ kuca veliko srce /putuje ljubav ...

in a drop of blood/ a large heartbeat/ oating love . . . , Lucija Vešligaj, 8.r., OŠ Poliklinike SUVAG Zagreb, Zrinka Šimunović, mentorica

poziv iz bolnice/ darivatelji krvi stali/ u red

hospital invitation/ the blood donors/ in a queue, Mirta Bagović, 2.r., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb, Tatjana Kukić, mentorica

1. nagrade – Igračke/ Toys, haiku

Posvuda ih nosim/ i zaboravljam/ svoje lutke.,

Forgetting them/ and carrying them everyywhere/My dolls., Anđela Vukadinović, 1.r., OŠ Milan Šorga, Oportalj, Sanja Petrov Vlahović, mentorica

igračka igrom/ u rukama djeteta/ postala živa,

days of one's childhood/ even today is very special/my doll without one arm, Rea Bumblić-Rom, 8.r., OŠ 22. lipnja, Sisak, Ljubica Šporčić, mentorica

1. nagrade – Igračke / Toys, hajge

lopta mašta o/ društvu šarenih balona/ u visinama,
a ball dreaming of/ the company of coloured balloons/ up high, Ena Strugar, 1. r., OŠ Oroslavje,
Oroslavje, Ankica Šuk, mentorica

Astra je plava/ ali je plišana i / veliko slatko.

Astra is blue/ but it's plush toy and/ my big sweetie., Luka Milošević, 5.r., OŠ Ivan Goran Kovačić,
Delnice, Božica Pleše, mentorica

u snu ožive/ sve voljene igračke/ zvjezdani snovi, Stella Šabanović,
enlivened in my sleep/ all my beloved toys/ starry dreams, 7. r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-
Biljan, mentorica

Festival igračaka u obje kategorije obilježili su učenici OŠ Vežica s čak 19 nagrada/ pohvala.

BIJELA RODA

1. nagrade

uvijek se vraća /svom starome gnijezdu /ptica selica,
always returning/ to its old nest/ a migratory bird, Neva Muna, 3.r, OŠ Vežica, Rijeka, Miljenka
Rumora, mentorica

pusto je selo /mjesečina silazi/ u rodino gnijezdo
desert village/moonlight descends/ into the strok's nest, Maja Stanić, 7. r., OŠ Vežica, Rijeka,
Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

BUČIJADA, koja već dugi niz godina ima haiku narječaj za odrasle od 2016. je obojana i dječjim
očima, a Dubravko Korbus, glavni sudac, uredio i zbirku Kabocha.

1. nagrada, 2016.

u izlogu je / svjetlo zlobnog osmijeha/ s bombonima
in a show window/ a light a wicked grin/ and some candy, Vito Leskur, 7. r, OŠ Vežica, Rijeka,
Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

1. nagrade, 2017.

pospani vagon puzi/ Ivanić je blizu/ nigdje buče nema, Dora Zenko, 1.r., OŠ Ivana Grandje, Soblinec,
PŠ Adamovec, Ankica Dmjehal, mentorica

žuti se polje/ lipanjsko sunce širi / cvjetove tikvi, Ana Mančić, 8. r, OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-
Biljan, mentorica

HAIKU SUSRETI U GORSKOM KOTARU

Već pet godina, Udruga Goranski koraci iz Delnica održava haiku susret u Gorskom kotaru kojem
prethodi haiku natječaj za odrasle i učenike, a zadane teme promoviraju posebnosti goranskoga
kraja (planina, leptir, aktivni odmor, ...) te razvijaju ekološku svijest.

1. nagrada, 2015.- rijeka

Bistra voda/ vlastiti odraz/ popila srna., Nina Kalin, 8. r., OŠ Mate Balote, Buje, Sonja Buljević,
mentorica

1. nagrada, 2016.- jezero

zagleda se sunce/ u bistrinu jezera/ i potone, Nika Curić, 2.r., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb, Tatjana Kukić, mentorica

1. nagrada, 2017., livada

visoka trava/ na bakinoj livadi/ prekrila kosca, Patricija Jelinek, 4.r., OŠ Novska, Novska, Jasna Popović Poje, mentorica

HAIKU SUSRETI ROVINJ

2015. Udruga umirovljenika iz Rovinja pokrenula je haiku natječaj Pozdrav proljeću za odrasle i učenike osnovnih škola. Prve godine s 15 nagrada / pohvala najuspješnija je bila mentorica Mira Rajter iz OŠ Brezovica, čiji su haikui s ostalim nagrađenim na različitim haiku natječajima, na kraju njenog radnog vijeka, publicirani u Haiku zborniku - Stihovi pronađeni među vlatima trave.

1. nagrada- more

Djeca utihnula/ zaplovila lopta/prema pučini., Iva Maria Padovan, 5. r., OŠ Brezovica, Brezovica, Mira Rajter, mentorica

Iduće godine susreti nisu održani, a 2017. učenici su pisali na zadane teme – galeb i maslina. S 21 nagradom/ pohvalom bili su najuspješniji učenici OŠ Vežica u Rijeci, mentorica Mihovila Čeperić-Biljan.

1. nagrade:

krila galeba/ dotiču plavetnilo/ neba i mora, Gabriel Stanić, 7.r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

maslina raste/ smjerom sjevernog vjetra/ još jedna zima, Ana Cvek, 5.r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

HAIKU KRAJ MOGILE, OROSLAVJE

2017. Aikido klub Oroslavje pokrenuo je haiku natječaj za odrasle i učenike (haiku / hajga). Valja istaknuti da je, za sada, ovo jedini natječaj na koji se mogu javiti i srednjoškolci, koji, za razliku od osnovnoškolskog uzrasta, nemaju priliku nastaviti /započeti s haiku izričajem i na tome bi trebali poraditi svi koji organiziraju haiku natječaje. Zadana tema bila je orao, a 2018. portal.

1. nagrade, 2017.- orao

pod žutim suncem/orao oblijeće/ oko planine, Juri Kišur Novak, 2.r., OŠ Stubičke Toplice, Marina Drempetić, mentorica

među jelama/ rasteže se magla i/ krilata sjena, Lara Grbac, 5.r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

mladi gušter /preletio livadu/ u krilu orla, Kristijan Ostrović, 2.r, Strukovna škola Gospić, Ivan Gaćina, mentor

HAIKU SUSRETI VEŽICA, RIJEKA

Učenici OŠ Vežica sa svojim mentoricama od samih početka uspješno sudjeluju na haiku natječajima, posebno na Festivalu dječje haiku poezije. Otvorenje japanskog vrta ispred škole Pokret naprijed i mir, 2013. te dugogodišnja suradnja s riječkim haiku društvom Karolina riječka (haiku recitali, sudjelovanje

na 15. međunarodnim susretima, 2015. koje je na Trsatu snimala tokijska TBS televizija, ...), potaknule su Mihovilu Čeperić-Biljan da 2016. pokrene haiku natječaj(haiku / hajga) za učenike osnovnih škola , odobren od MZOS, koji je popraćen i Zbornikom. Posebnost vežičkog natječaja jest da je namjenjen i Hrvatskoj nastavi u inozemstvu, kao i učenicima koji se školuju po posebnom obrazovnom programu. Time je nastavljen kontinuitet dječjeg haiku stvaralaštva, a odaziv učenika (preko 700 radova) najbolji pokazatelj kako za ovakvim natječajem postoji potreba. Posebno raduje sve veće sudjelovanje učenika nižeg uzrasta.

1. nagrada, 2016. – slobodna tema, haiku, 1. – 4. r.

Šetam uz more/slušam valove kako/ dotiču zoru.,

I am walking by the sea/ listening to the waves/ touch the dawn., Vedrana Vičević, 1.r, OŠ Njegoš, Kotor, Crna Gora, Ana Šarčević, mentorica, učiteljica Hrvatske nastave u Crnoj Gori

2017. osim u slobodnoj, učenici su svoju kreativnost iskazali na zadanu temu perunika/ iris, hrvatski nacionalni cvijet, a 2018. su pisali i o trešnjinom cvijetu.

1. nagrade- trešnjin cvijet

kapljica rose/na trešnjinoj latici/procvjetala, Lena Jagić, 3. r., OŠ Sv.Križ Začretje, Ana Kiseljak, mentorica (1.-4. r.)

prozor dotiču / prvi cvjetovi trešnje/ oči proljeća, Mia Vokši, 6.r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica(5.-8.r.)

zelenilo/hrapavih listića/ ružičasti brežuljak, Filip Ježo, 5.r., OŠ Banova Jaruga, Sanja Feltrin, mentorica(primjereni oblik školovanja)

U hajgama najuspješniji su bili učenici OŠ Škurinje s mentoricom Željkom Božić te škole domaćina.

NEKI MEĐUNARODNI HAIKU USPJESI HRVATSKIH UČENIKA

Svjetski dječji haiku festival - World haiga competition for children 2005., Constantza , 1. mjesto pojedinačno i grupno učenici Poliklinike SUVAG, Zrinka Šimunović i Gordana Košec, mentorice

ITALIAN HAIKU ASSOCIATION'S MATSUO BAHO AWARDS

2014. na ovom svjetskom haiku natječaju, haiku:

Ruža crvena/ pred vratima mojim/ Valentinovo.

A red rose /in front of my door /Valentine's day.,MANUELA LIBRIĆ, 5.r., OŠ Milana Langa, Bregana, Dubravka Mataušić, mentorica, osvaja 2. nagradu.

Iduće godine grupa učenika, 2.r., vođena učiteljicom i haiku pjesnikinjom Jasnom Popović Poje, iz OŠ Novska između 39 zemalja i 22 osnovne škole iz cijelog svijeta osvaja 1. nagradu. Nagrađeni haikini su : ELENA MLINAR, VLATKA KOVAČEVIĆ, DANIJELA ILIČIĆ, ROKO MOVRIĆ, FRANO BRTAN, NOA DOMITROVIĆ I FILIP TUTIĆ.

YAMADERA BASHO MEMORIAL MUSEUM ENGLISH HAIKU CONTEST

2017. na 9. haiku natječaju, uz japanske i rumunjske predstavnike, u Zborniku su objavljeni haikui 13 učenika OŠ Vežica u Rijeci, mentorica Mihovila Čeperić-Biljan, a haiku:

plišani medvjedić/ zamjenjen za računalo/ dječak odrasta
a teddy bear/replaced by a computer/ a boy growing up, VITO LESKUR, 7. r. , osvaja visoku pohvalu/
Distinguished Work Prize.

Dok privodim kraju ovaj osvrt na dječje haiku stvaralaštvo, s 10. natječaja za 2018. stižu ponovno lijepe vijesti , 2 nagrade:

Grand Prize/ glavna nagrada:

ožujaska bura/ provlači se suhozidom/ glava guštera

march wind/ squeezes through the drywall/ lizard's head, TONI KRALIĆ, 6. r., OŠ Vežica, Rijeka, Mihovila Čeperić-Biljan, mentorica

i visoka pohvala/ Distinguished Work Prize:

Na igralištu/ dječak čeka prijatelja/ s nestrpljivom loptom.

On the playground/ a boy waiting for his friend/ with an impatient ball., MATEO POŽGAJEC , 7.r., OŠ 22. lipnja, Ljubica Šporčić, mentorica

JAL FOUNDATION – WORLD CHILDREN'S HAIKU CONTEST, Japan

Od svih međunarodnih natječaja, na ovom natječaju – hajga, koji se održava svake druge godine, uspješno sudjelujemo dugi niz godina. Posebno svečano bilo je u svibnju 2016. kada je tadašnji veleposlanik Japana u Republici Hrvatskoj Nj.E. Keiji Ide ugostio u svojoj rezidenciji nas mentore i nagrađene učenike iz 15 osnovnih škola koji su sudjelovali na 14. međunarodnom festivalu JAL-a, zadana tema - jutro. Tom prilikom nagrađeno je i Društvo hrvatskih haiku pjesnika te njena predsjednica gđa Višnja McMaster za dugogodišnju suradnju. Svi nagrađeni radovi s ovog, kao i ovogodišnjeg / prijašnjih natječaja mogu se pogledati na web stranici Jal Foundarion -

<http://www.jal-foundation.or.jp/wch/15th/world.html>

Mnogi učitelji tijekom svog radnog vijeka poticali su učenike na haiku stvaralaštvo i time dali svoj doprinos razvoju dječje haiku poezije, a da je tome tako, najbolje ilustriraju sljedeće riječi, gospođe koja se u zrelih godinama ove godine prvi puta okušala u haiku stvaralaštvu, k tome uspješno, „ ... tako je, jednom davno, moja profesorica hrvatskog jezika u osnovnoj školi, posijala sjeme ljubavi prema književnosti i meni. I dan danas iz tog sjemena nikne neka klica i zazeleni se u meni! Hvala vama i svim učiteljima entuziastima i predanim odgajateljima! Uvijek iz tog sjemena lijepo polje plodi!“

Mihovila Čeperić-Biljan, Senj, 31.7.2018.